

16-Mavzu: Laboratoriya ishi: Tok manbayining EYuK va ichki qarshiligini aniqlah.

Ishning maqsadi: ampermetr va voltmeter yordamida tok manbayining elektr yurituvchi kuchini va ichki qarshiligini aniqlash.

Kerakli asboblari: 1) laboratoriya universal tok manbayi yoki akkumulyator batareyasi; 2) ampermetr; 3) voltmeter; 4) uzib-ulagich; 5) o'tkazgich simlari; 6) 10 Ω , 20 Ω li qarshiliklar. R + U – V A 8.12-rasm.

Ishning bajarilishi.

1. 8.12-rasmda keltirilgan elektr zanjiri yig'iladi. Zanjirga 10 Ω li qarshilik ulanadi.

2. Uzib-ulagich ochiq holda voltmeter ko'rsatishi UV yozib olinadi. UV = E ga teng deb olinadi.

3. Uzib-ulagich ulanadi va ampermetr ko'rsatishi I A yozib olinadi.

4. Natijalari jadvalga ko'chiriladi. Tajriba № U_v , V U₂ , V I A, A E, V r, Ω 1. 2.

5. Tok manbayining ichki qarshiligi r = dan hisoblanadi va natijasi jadvalga ko'chiriladi.

6. Zanjirga 20 Ω lik qarshilik ulanib tajriba takrorlanadi.

5. 1-tajriba va 2-tajribalarda topilgan r₁ va r₂ larni solishtiring.

Nazorat savollar:

1. Elektr zanjirning qaysi qismini ichki, qaysi qismini tashqi zanjir deyiladi?

2. Manbaning EYuK deganda nimani tushunamiz?

3. Manbaning ichki qarshiligi nima hisobiga hosil bo'ladi?